

JUNY 2008

La Tosca

En el curs del VII Congrés de la Premsa Comarcal i Local (Valls, 9-10 maig), LA TOSCA va rebre un reconeixement per la seva llarga trajectòria. En la imatge, el nostre representant, Antoni Fillat, mostrant el guardó acabat de rebre

índex

Editorial	3
Pluviomètrica	4
Vida municipal	4
El Moianès fa cent anys segons «El Pla de Bages» Juny de 1908	6
Sant Salvador del Canadell	7
Caminades pel Moianès	10
L'Esplai	11
Cinquantenari de l'escoltisme moianès	12
Infants i consciència	15
Biblioteca de Moià	16
La ginesta - L'estel	17
Jaume Valldeoriola, manyà del Vapor	18
Publicacions	23
Pàgines de l'institut	26
Campanades	28
La pluja	29
Notícies de l'Estany	30
Noticiari	31

DIPÒSIT LEGAL B-4501-1983

MOIÀ
JUNY 2008

Any 62 Núm. 683

Redacció: Joies, 11, tel 93 820 81 36

Impressió: Winihard Gràfics, Moià

Fotografies: Renom, J. Soler,
Arxiu Alsina i particulars

LA TOSCA es membre de l'Associació
Catalana de la Premsa Comarcal

LA TOSCA a INTERNET:

<http://www.latosca.org>
latosca@latosca.org

LA VERITAT MÉS INCÒMODA

Donat el seu gran interès (a escala planetària, però també a escala local), reproduïm del diari «Avui» (16-5-2008) el següent article de Jordi Garcia-Petit, membre de la Reial Acadèmia de Doctors.

Entre les veritats incòmodes pendents d'aflorar, la més escamotejada és la dels límits físics del creixement material. I tanmateix aquesta veritat ja va ser apuntada pel Club de Roma l'any 1972 en plena eufòria pel creixement, quan encara els límits no eren tan evidents.

Els ideòlegs del creixement il·limitat llancen, incessantment, interpretacions anestesiants. Ens trobaríem en un «cicle depressiu», una «desaceleració transitòria», una «recessió pàl·lida», un «reajustament entre l'oferta i la demanda». Xerrameca amb ínfules d'autoritat per a emmascarar l'evidència: un planeta finit no pot suportar un sistema econòmic basat en el creixement infinit. Les lleis de la termodinàmica, i en particular la llei de l'entropia, ensenyen que el decreixement de la producció és inevitable en termes físics.

Cal introduir, en efecte, un canvi temàtic en les idees i creences en circulació. La suma de les múltiples crisis sectorials dibuixa el perfil de la gran crisi global. El planeta està exhaurit i no aguanta més la càrrega de tant balafament i tanta irracionalitat. L'únic sistema planetari sostenible és el d'un decreixement controlat, que no impliqui condemnar els milions de desfavorits a romandre en la fam i la misèria, sinó pactar a escala mundial, sota regida de les Nacions Unides, una revisió del repartiment i l'aplicació dels recursos disponibles. Ciclopia tasca d'humanitat, dura per als afortunats que més tenen, però indefugible!

ESTACIÓ PLUVIOMÈTRICA DE L'ESCOLA PIA DE MOIÀ

LATITUD 41°48'53" N - LONGITUD 2°5'44" E - ALTITUD 741 m

Abril del 2008

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	MAX.	MIN.	MIT.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	PARCIAL	TOTAL
De l'1 al 10	20	3	11'4	4	2	4	SW	8'2	
De l'11 al 20	16	2	8'6	1	3	6	w	62'1	
Del 21 al 31	22	2'5	12	2	1	7	SW	6M	76'4

Carles Illa i Casanova té establerts els següents serveis d'informació meteorològica per internet:

MeteoMoià: <<http://www.elmoianes.net/meteoMoia.htm>>

Visió del temps en directe: <http://www.elmoianes.net/meteoMoia_WebCam.htm>

Fotografia actualitzada sobre el temps: <http://www.elmoianes.net/meteoMoia_WebCam_Foto.htm>

Ple del dia 29-5-2008

En el ple municipal del dia 29 de maig del 2008 es van prendre, entre altres, els següents acords:

— Donar nom a una sèrie de carrers. Concretament: *plaça del Cau*, a la cantonada de la baixada de Sant Jordi i la carretera de Manresa; *passatge de Lluís Valls*, a una nova via que va des de la carretera de Barcelona fins al carrer del Remei (tenint més amunt el c/ de Ramon Molera i més avall el c/ de Pompeu Fabra); *ronda de Castellnou*, al nou vial que va de la carretera de Barcelona (dues travessies més avall del c/ de la Teuleria) fins a l'avinguda de la Indústria (a sobre dels Gasoils Rovira); *carrer de Mossèn Jacint Verdaguer*, a la prolongació del carrer del mateix nom cap a l'est fins a entroncar amb la Rda. de Castellnou (prop de l'Av. de la Indústria); *carrer de*

Josep Gallart, a la prolongació del carrer del mateix nom cap a l'est fins a entroncar amb la Rda. de Castellnou; *carrer de Castellterçol*, al nou carrer que va des de la carretera de Vic (a l'endret de Mas-samsó) fins al c/ de Josep Gallart.

— Aprovar el nomenament del nou director de Ràdio i TV de Moià, Sr. Francesc Fargas.

— Aprovar l'inici d'expedient per a declarar bé cultural d'interès local la «Casa del Tenor Vinas i jardí» i la «Façana de les cases dels Orriols».

— Aprovar una moció per a donar suport al Correllengua 2008.

— Aprovar una moció per a donar suport als castells humans (castellers) com a Patrimoni Cultural i Immaterial de la Humanitat de la Unesco.

— Aprovar una moció per a crear una regidoria de Participació Ciutadana.

Notícies municipals en la premsa

Per tal de completar l'anterior informació, copiem del diari manresà «Regió 7» el resum d'un parell de notícies referents a la vida municipal moianesa:

-27-5-2008: «El MAP-ERC de Moià critica que CiU faci grans inversions sense tenir lligat el finançament».

-2-6-2008: «L'Ajuntament de Moià crearà una regidoria de Participació Ciutadana. La nova àrea surt arran d'una moció proposada pel PSC, i M. Àngels Morera o Iolanda Burdó, totes dues de CiU, en seran les responsables».

Més informació municipal

L'Ajuntament de Moià ha difós un fullet sobre la manera de reciclar restes vegetals. També un full d'avís de la Policia Local. Semblantment, una crida a oferir allotjament a participants en el Festival Internacional de Música de Cantonigròs (15-20 juliol).

Per altra banda, està fent una consulta als vilatans sobre el desenvolupament urbanístic de la població en el marc de l'elaboració de la revisió del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal.

En un dels seus recents butlletins, ens informa que el padró municipal, per l'abril, pujava a 5.723 habitants.

El dimarts dia 27 de maig, al matí, vingué a Moià (a la pl. de St. Sebastià) l'Oficina Mòbil d'Informació al Consumidor.

NOTES DEL GRUP MUNICIPAL MAP-ERC

IBI

Finalment no ha prosperat la nostra moció per a limitar l'increment màxim de l'IBI (Impost de Béns Immobles) de l'any 2008 a un 15% sobre la quota de l'any 2007. La resposta de l'alcaldia ha estat que no hi havia temps per a fer la modificació, cosa que, tenint en compte que no es presentarà al cobrament fins al 3 d'octubre, ens sembla de difícil justificació.

Pàrquing i CAP

El dia 13 de maig es va celebrar la junta general de Moià-futur, empresa municipal que promou la construcció d'un pàrquing públic i de l'edifici del CAP (Centre d'Atenció Primària, és a dir, ambulatori). Des de l'inici de la nova legislatura, una proposta de l'alcaldia votada favorablement per l'equip de govern va excloure la representació del MAP en els òrgans de gestió de l'empresa, amb la qual cosa se'ns ha impedit de fer un seguiment dels seus projectes i vicissituds.

Tal com temíem, per la informació a la qual vam poder accedir amb motiu de la junta, aquest projecte presenta aspectes molt preocupants. La previsió de costos és de 6.223.123 euros (1.035 milions de pessetes). D'aquest pressupost només hi ha assegurat el cobrament de 1.057.410 euros, import que pagarà la Generalitat pel CAP. El cost d'aquesta petita part del projecte ja suposarà 572.000 euros (95 milions de pessetes) més dels que es cobraran de la Generalitat, mentre que si l'ajuntament hagués cedit un terreny —tal com havia proposat el nostre grup municipal— la Generalitat hauria construït el CAP sense cap altre cost per al poble. Pel que fa a la resta del pressupost, 4.593.000 euros (764 milions de pessetes), depèn totalment del finançament bancari i encara es desconeix com es durà a terme l'explotació del pàrquing. Tothom ha de tenir clar que, encara que hi hagi Moià-futur per entremig, si no surten els números d'aquesta obra el dèficit recaurà sobre l'ajuntament, o sigui sobre el poble.

Habitatges a l'antiga caserna

Les dades a les quals hem tingut accés ens indiquen que es vol rehabilitar l'edifici actual (31 habitatges) de l'antiga caserna de la Guàrdia Civil i construir-n'hi un de nou (16 habitatges i 23 places de pàrquing).

El pressupost provisional és de 4.937.000 euros (821 milions de pesse-

tes). Contràriament al que s'havia dit fins ara, no seran habitatges de protecció oficial, per raó del seu cost. Seran d'una nova modalitat anomenada «de preu concertat», un entremig entre la protecció oficial i el preu lliure.

Moià des de finals dels anys setanta no ha disposat de cap promoció d'habitatge protegit. Cal recordar la bona tasca que en aquells temps va fer el Patronat Municipal de l'Habitatge, que ara no ha estat utilitzat per a aquesta promoció.

Els temps canvien i les necessitats també, i en aquests moments de sobreoferta i de crisi del món immobiliari, amb les consegüents baixades de preus que

segurament hauran de fer algunes promocions, el que cal, per a atendre les necessitats socials, són habitatges de lloguer.

Ens temem que aquesta promoció, adjudicada a una constructora forana, no farà altra cosa que intentar competir en un mercat estancat i a la baixa amb la resta de promotors i amb el mercat d'habitatge de segona mà. Considerem que la missió de l'ajuntament no consisteix a fer la competència als promotors privats. Com en el cas del pàrquing públic, les possibles pèrdues aniran també a càrrec de l'ajuntament, o sigui que acabarà pagant-les el poble.

EL MOIANÈS FA CENT ANYS SEGONS «EL PLA DE BAGES» JUNY DE 1908

1 de juny de 1908

Programa de balls populars

Mercès a un bon amic nostre podem avuy donar el programa de balls que ecze-cutarà el *Esbart de Dansaires* de l'Associació de Lectures Catalanes de Barcelona (1), el dia 8 de aquèl mes a la tarda.

[...]

II

Dansa, de Castelltersol-Vallés, sis parelles. [Instrumentats pel mestre Francisco Pujol] (2)

Ball del ciri, de Castelltersol-Vallés, ball de cerimònia de caràcter religiós, sis parelles. [Instrumentats pel mestre Eusebi Bosch] (3)

[...]

30 de juny de 1908

Finca pera vendre a Monistrol de Calders

A la subasta 's vèn el «Mas Bosch» (4), pintoresca propietat a la vora del poble,

d'unes 400 quarteres de superfície; molt apropòsit pera un vedat de cassa, de no volguerse aprofitar de ses terres riques en matèries fertllisants, ensèmps de contar el poble ab un bon Sindicat Agrícol Oficial. - Informes, a la Notaria de dòn Magí Fontanals, Moya.

Transcripció i notes: Jaume CLARA I ARISA

(1) L'Esbart de Dansaires de l'Associació de Lectura Catalana, dirigit per Aureli Capmany en col·laboració amb Rafel Tudó, havia efectuat la primera actuació el 25 de gener de 1908. El 8 de juliol del mateix any hi hauria una escissió en aquest grup i Tudó crearia l'Esbart Català de Dansaires.

(2) Francesc Pujol i Pons (1878-1945), compositor i musicòleg.

(3) Eusebi Bosch i Humet (1860-1947), compositor i director.

(4) Mas de Monistrol de Calders, situat al límit llevanti de la serra de Mussarra. Havia estat propietat de la Comunitat de Preveres de Santa Maria de Moià.

SANT SALVADOR DEL CANADELL

La capella de Sant Salvador, esmentada ja l'any 1185, que trobem dins l'actual propietat del mas Canadell, documentat des del segle XIV i dedicat avui al turisme rural, està situada en la demarcació parroquial de Sant Pere de Viladecavalls, demarcació que agafa les terres de ponent del municipi de Calders.

Ascendíem, uns quants amics, des de la carretera fins al petit pujol on s'aixeca la capella. Els testimonis escrits ens diuen que fou profanada l'any 1936 i que des d'aquella data no s'ha tornat a obrir al culte.

Un company em fa adonar de l'existència, damunt la teulada, de restes d'una escala que permetia l'accés al campanaret, avui escapçat. Observem també la presència de grans pedres a la

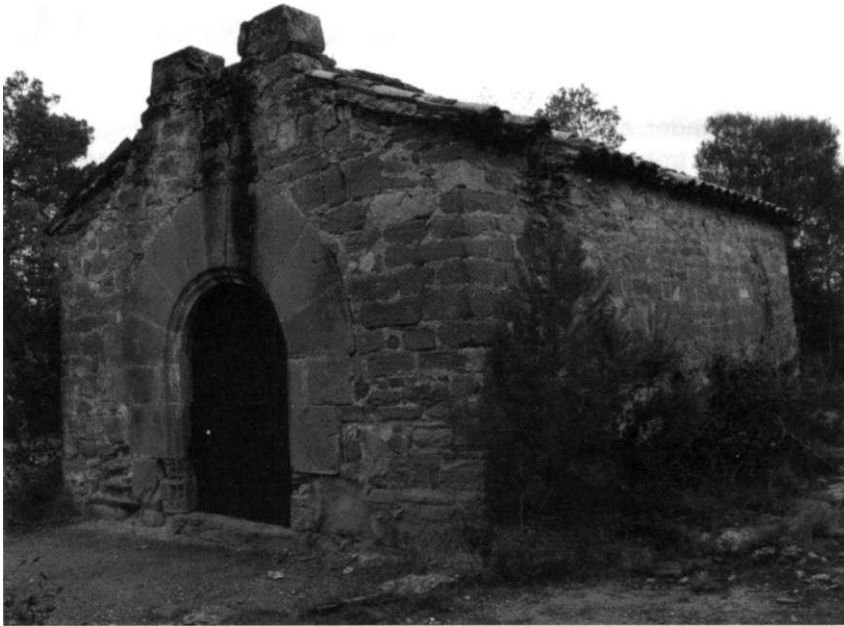
base de l'edifici actual. Tot plegat em fa pensar en una primera construcció preromànica, que devia ser substituïda per l'edifici romànic, les restes del qual (mur, enllosat i absis) es troben adossades a la banda de migdia.

En relació a la capella, trobem esmentat a la pàgina web de l'ajuntament de Calders: «De planta rectangular i una sola nau acabada amb absis orientat a llevant. Coberta amb volta de canó. Parets amb filades de carreus més o menys quadrats. Amb dues finestrelles poc vistents. Façana principal amb portal adovellat, amb senzilla motlluració (que té dos carreus a la base de factura gòtica) i una espadanya parcialment conservada. Algú qualifica la construcció com a gòtic de tradició romànica.»

El Canadell

La capella
pel davant

Hi ha constància escrita quant al fet que el proper mas Canadell, actual propietari de la capella, fou reedificat en el segle XVII. En l'accés des de la carretera, a la dreta del camí que porta al mas,

hi trobem les restes d'un forn d'obra. Podem imaginar-nos que també fou objecte d'arranjament en aquell moment l'edifici de l'esglésiola. Les excavacions dutes a terme l'any 1999 vindrien a

La capella
pel darrere

Els antics forns

confirmar aquesta hipòtesi. Idèntic raonament cal seguir quan l'any 1843 es dugueren a terme unes importants obres d'ampliació del mas

Ens arribem fins a la casa. L'aparcament és ple de vehicles, cosa que fa suposar que l'activitat de turisme rural funciona satisfactòriament. Les màquines de retratar fan la seva feina i fins assolim el compromís de retornar de nou per poder accedir a l'interior de la

casa, on ens comenten que es conserva encara el mobiliari antic de la sala principal. També ens recomanen la visita del celler del mas.

En el camí de tornada fem una reflexió: hi ha cases i indrets que demanen més d'un mati per a conèixer-los. El Canadell n'és un.

Antonio MORA VERGÉS
(Castellar del Vallès)

 GAS-OILS ROVIRA, S.L. CALEFACCIONS - INDÚSTRIES AGRÍCOLA	MOIÀ Avda. Zona Industrial, s/n Tel. 830.12.25 AVINYÓ Antoni Pont, s/n Tel. 838.72.78 CALDERS Crta. de Manresa Km 18,4	
INICI DE L'ACTIVITAT EL 1975		

CAMINADES PEL MOIANÈS

Continuant el cicle de caminades curtes per diferents llocs del Moianès, que organitza Rivendel, el dia 13 d'abril es va fer la trenta-unena caminada. A les nou del matí vam sortir de la plaça Catalunya, o dels ànecs, de Moià la quarantena de caminaires. Vam arrencar cap al carrer de la Mànega, passant abans per l'avinguda de la Vila, carrer del Comerç, plaça del Colom i carrer de Sant Josep.

Una vegada a la Mànega o carrer de Sant Pere, vam prosseguir fins a la cruïlla amb el carrer de Sant Andreu, on vam girar a la dreta en direcció nord, per seguir l'antic camí ral d'Oló i travessar la riera de l'Om, que estava ben seca, a prop de la Caseta d'en Fermí. Seguïrem camí pujant cap a Coromines i passant-hi pel davant; aquesta casa encara és habitada pels seus masovers.

Pel camí asfaltat vam arribar fins a Pedrissa, casa habitada pels seus propietaris, una de les poques del terme que

conserven el nom (amb la grafia *Padrisa*) i la propietat des de fa una pila d'anys. En tenim notícia des de fa més de set-cents anys, que ja és dir.

Vam passar de llarg i seguïrem camí, ara ja de terra, per anar a sortir al pla del Llop, ja dintre la propietat de Casamitjana. Allà vam poder veure un bon estol de cavalls en un tancat que hi ha al costat de la granja de porcs que, d'ençà uns quants anys, hi funciona. Els monumentals roure i alzina que presideixen el pla continuen amb bon aspecte contemplant el pas del temps i, per què no dir-ho, de les persones.

Pel camí que careneja vam prosseguir en direcció a llevant, podent veure a l'altre vessant l'antiga parròquia de Rodors i les cases de pagès d'aquell cantó: el Perer, que aviat serà enrunada del tot, la Rovira, amb masovers, Codinacs, buida, el Soler de Terrades, habitada, i Vilalta, actualment casa de colònies en funcionament, encara que el dia d'aquesta

Els caminaires a la font de Passarell

excursió estava tancada. En aquesta última casa és on arribàrem i hi vam esmorzar a l'era tot prenent el sol.

Havent esmorzat i havent contemplat el paisatge que des d'allà es pot veure, ens varen explicar un parell de llegendes i ens convidaren a celebrar l'aniversari del guia d'aquestes excursions. Tot seguit i una mica entonats amb el vi bo, les galetes i els bombons vam continuar en direcció a llevant cap a trobar el camí de Codinacs, Rodors, la Rovira, etc.

El vam seguir un tros tot pujant una mica, per deixar-lo girant a l'esquerra per un corriol, en direcció a la carretera de l'Estany, que vam travessar per anar a trobar el camí de la granja de Magadins Nou. La casa la teníem al davant; actual-

ment s'hi fa turisme rural i l'han restaurada amb molt encert.

En bifurcar-se el camí, vam agafar el de l'esquerra per anar baixant per un bosc de pins en direcció a migjorn per la costa soleia de Passareu fins a anar a sortir a prop de la casa, que està habitada, i seguir, girant a la dreta, fins a la font de Passareu, on ens vam fer la fotografia del grup.

Tot seguit vam continuar cap a Moià pel camí de sempre d'anar a Passareu, que va a sortir, com no podia ser d'altra manera, al carrer de Passareu. A la placeta que fa el final del carrer ens vam acomiadar fins a la pròxima excursió, que ja veurem per on ens portarà.

Sebastià PADRISA

eus ací les activitats de l'Associació de Gent Gran de Moià (l'Esplai), que extraiem del butlletí núm. 141 (maig 2008):

Diumenge dia 4 de maig, a les sis de la tarda, concert per la Coral de la IBBC de Castellbisbal, dirigida per Kevin Kenney, que interpretà *El Messies triomfant*. Sorteig d'una toia.

Divendres dia 9 del mateix mes, excursió a Arenys de Mar, amb visita a un vaixell de recerca marina i als jardins noucentistes de Santa Clotilde. Dinar a

Solius. A la tarda, passejada per Sant Feliu de Guíxols.

Diumenge dia 11, a les sis de la tarda, escenificació de la comèdia *Els milions de l'oncle*, a càrrec de l'Associació Cultural de la Dona de Caldes de Montbui. Sorteig d'una toia.

Diumenge dia 18, a la mateixa hora, ball amb Raimon Rusell i sorteig d'una toia.

Diumenge dia 25, també a les sis, concert de la Coral de l'Esplai de Sant Vicenç de Castellet. Sorteig d'una toia.

Dijous dia 29, a les cinc de la tarda, assemblea general ordinària anual. Al final, tast de coca i vi bo.

Val a dir que l'editorial d'aquest número del butlletí de l'Esplai és dedicat en gran part a recordar en Salvador Pascual i Fontcuberta, membre molt actiu de l'Associació de Gent Gran de Moià i recentment finat.

CINQUANTENARI DE L'ESCOLTISME MOIANÈS

£ 'Agrupament Escola Mn. Amadeu Oller, amb motiu del cinquantenari de la seva fundació, ha organitzat una sèrie d'actes.

Així, el dissabte dia 17 de maig va celebrar al parc un sopar de caps i excaps, amb un total de 130 participants.

Del 24 de maig al 15 de juny, exposició de fotografies a la sala infantil del Casal.

Els dies 31 de maig i 1 de juny (cap de setmana), «Campament xiruca», és a dir, acampada commemorativa dels cinquanta anys del «Cau». A partir de les cinc de la tarda del dissabte, al Prat, jocs i danses, animació (a càrrec de Can Cantem), sopar de carmanyola, joc de nit i concert (a càrrec de Jordi Bertran i les germanes Ita i Maria Teresa Oliva, «les Pinyol»). L'endemà, diumenge, aixecada de la bandera, gimnàstica, xocolatada, jocs, tallers, esports d'aventura, tallers i celebració del cinquantenari. Com a dinar, arrossada popular. Després, pas d'unitats, lliurament d'un record de la trobada i cant de «L'hora dels adéus».

Per al dilluns dia 23 de juny, vigília de Sant Joan, es preveu la inauguració de la «plaça del Cau», acompanyant-hi la Flama del Canigó i fent-hi una hissada de la senyera.

Bo i felicitant l'agrupament escolta moianès per aquesta joiosa efemèride, ens plau de publicar dos articles rebuts de persones vinculades al «Cau».

SEMPRE A PUNT I BONA CACERA!

Els llobatons

Fa mig segle, quan jo tenia deu anys, vaig començar a ser llobató. Era l'any zero del nostre agrupament escolta i nosaltres érem la primera fornada que començava. Quan penso en aquella època sento un profund agraïment envers totes les nostres caps i, d'una manera

especial, envers la Ramona Solà i la Montserrat Sarri, que són aquelles amb qui vaig tenir més relació.

La Ramona Solà era la nostra akela. Vull començar dient que feia el seu paper brodat. Sabia escoltar-nos, engrescar-nos i tenia una gran facilitat per a explicar històries. Es veia que llegia molt, perquè estimulava la nostra imaginació explicant coses fascinants: expedicions a l'Àrtic, aventures dels indis americans, secrets i misteris de la hipnosi o la telepatia, els viatges de Marco Polo o com feien els nius

els castors del Canadà. (Entre parèntesis us diré que no m'estranya gens que li hagi sortit una filla viatgera.)

La gran virtut de la Ramona, a part de saber escoltar, era que, quan convenia, sabia imposar-se i dir les coses pel seu nom. Recordo que un dia em va dir, amb bones paraules i amb raó, que jo només pensava en mi mateix i que era un egoïsta rematat. Aquesta crítica directa em va fer pensar molt: si l'akela deia que jo era un egoïsta, és que era veritat. Per tant, havia de canviar i provar de ser més

Sir Robert Baden-Powell, fundador de l'escoltisme

generós. A vegades penso que la Ramona tenia la saviesa d'un monjo zen, amb la mirada en tenia prou per a fer-nos callar **O** posar-nos a rotllo i, quan anaves a queixar-te d'alguna cosa, et recordava la segona Llei de l'Estol: «El llobató no es plany a si mateix.»

La Montserrat Sarri era la nostra Baloo. Era simpàtica, divertida i no recordo haver-la vista mai enfada, i això que, sincerament, a vegades li donàvem motius de sobres per a enrabiar-se. Quan la miraves, sempre somreia. D'ella m'agradava el seu optimisme i les bromes que feia. La Baloo i l'Akela es complementaven l'una a l'altra i eren un tàndem que rutllava perfectament.

Amb els llobatons vaig descobrir i aprendre tantes coses que, si les hagués d'explicar totes, necessitaria tres-centes pàgines o més. M'agradaria, però, destacar-ne una: gràcies al treball de les nostres caps vaig adonar-me que jo no estava sol al món, que els altres existien i que, si volia ser estimat, havia d'estimar.

Els minyons

Quan vaig entrar en el grup dels minyons tenia dotze anys i el cap de secció era l'Agustí Grau. Malauradament, uns mesos després va haver de deixar el càrrec i el van substituir el Quim Clapers i el Josep Maria Grau. Amb els minyons m'hi vaig sentir bé de seguida.

De l'Agustí Grau recordo que era fort com un roure, alt, corpulent i noble. La veritat és que tenia un cor com una catedral i jo l'admirava, era el meu model i, si hagués pogut, hauria volgut ser com ell.

En Quim Clapers va ser el pròxim cap de secció. En Quim era un jove molt sensible, afable, idealista, nacionalista i bona persona. La seva senzillesa era paradigmàtica, era el que m'agradava més d'ell. Justament perquè era tan bona persona, a vegades jo, que era un perepinyetes i un corcò, abusava de la seva confiança, el treia de polleguera i el feia enfadar de valent. Em sap greu.

El Josep Maria Grau era l'ajudant de secció. Era un jove educat, moderat en les seves expressions, sempre en el lloc on li corresponia estar, ben arreglat, net i d'una amabilitat a prova de bala. Quan el necessitaves, sempre estava allí accessible, sempre a punt per a servir.

El més important és que aquests tres joves van ser els meus models en el meu pas cap a la pubertat i l'adolescència. Jo volia tenir la força i el cor de l'Agustí Grau, l'afabilitat i la senzillesa d'en Quim Clapers i les bones maneres i la saviesa del Josep Maria Grau. Quina sort d'haver tingut aquestes tres persones tan a prop!

«El Clero»

En Rafel Llorenç era pare escolapi i consiliari del nostre agrupament. Li dèiem «el Clero» per raons òbvies. Que «el Clero» vingués a Moià va ser un regal dels déus per a mi i per als joves del poble que el vam tractar de prop.

«El Clero» era un vent de llibertat, amb ell es podien fer les coses més inversemblants, interessants i divertides que us pugueu imaginar. Encara em sembla que el veig, una vegada a les dotze de la nit, davant de les portes del cementiri del poble, explicant-nos el famós «Conte de la por». O una tarda calorosa d'estiu que amb ell al davant vam anar-nos a banyar a la bassa que tenien a la Miranda, sense demanar permís a ningú.

Però no solament es tractava de passar-se-la bé. Recordo haver tingut uns debats interessantíssims amb ell sobre política i religió. Ell em féu descobrir la natura i els animals. En sabia un pou! Al darrere seu vaig recórrer una bona part del Pirineu i moltes altres muntanyes del país.

«El Clero» era un amic amb qui es podia parlar de tu a tu. Anant amb ell vaig aprendre que no hi ha límits. Els límits del que som, fem i volem ser ens els posem sempre nosaltres mateixos.

A les noves generacions

Del mig segle que fa que el nostre agrupament existeix, jo només he parlat de sis de les persones que tingueren càrrecs durant els deu primers anys de la nostra història. Com que visc lluny del poble, dels altres quaranta anys no en sé pràcticament res.

A vosaltres, els i les caps que ara porteu l'agrupament, us vull agrair que hàgiu continuat la feina i que estigueu el peu del canó essent models i guies per a les noves generacions que pugen. La vostra aportació desinteressada és digna d'elogi. Gràcies, amics i amigues. Espero sincerament que d'aquí a cinquanta anys, quan el nostre agrupament celebri el centenari i nosaltres ja no hi siguem, algú faci l'elogi de la vostra feina. Ho tindreu ben merescut!

«Sempre a punt» i «Bona cacera, llobatons!».

Albert Parareda

AMB ELS ESCOLTES

Amb motiu de la celebració dels cinquanta anys de l'Agrupament Escolta Mossèn Amadeu Oller voldríem fer una reflexió del que va ser, per a nosaltres i per a moltes altres «noies» que ara tenim uns cinquanta anys, el fet de viure aquells temps del «Cau».

Recordo que devíem tenir sis o set anys quan la Mercè Homs, un dia, al pati de les Germanes Carmelites, ens va proposar a un grup de nenes que anéssim al Cau per a trobar-nos, fer excursions i passar-nos-ho bé els caps de setmana: ens anomenàvem «daines», fèiem reunions el dissabte al Cau (aleshores als baixos de la rectoria), excursions els caps de setmana i campaments per Setmana Santa i a l'estiu.

Era divertit i unes ho dèiem a les altres. Així anàvem creixent i cada vegada érem mes colla. Amb la Ramona Riu, l'Antònia Mas, la Nuri Tantinyà... anàvem descobrint i ens anàvem amarant de l'esperit dels escoltes; després érem

«noies guies» i, ja més grans, amb la Clara i el Manel... que bé que ens ho vàrem passar!

Per a nosaltres va representar viure plenament la natura en tots sentits: apreníem a conèixer-la, a estimar-la i respectar-la, reconeixíem els arbres, les herbes i mates, les muntanyes i les valls, els animals i sobretot animalons, anàvem a buscar crancs amb aquelles esgarrinxades als peus, malgrat les xancletes, i ens agradava sentir l'olor de la terra molla després de ploure i com patíem per muntar les tendes amb pluja... O aixecar la pols del camí quan estava tot sec amb aquelles xiruques... Tant si feia fred, amb els penellons, com si feia calor, a compartir aquella única cantimplora amb una mica d'aigua quan ja no en quedava més, a conviure i a aguantar els nostres defectes —que totes en teníem— i, sobretot, anar tirant endavant malgrat tot. Aquells focs de camp i els nostres *shows* i les nostres vergonyes en sortir a actuar davant de tothom, tantes cançons que encara ara som capaces d'entonar i aquells jocs de nit amb una por..., i la llanterna que sovint es quedava sense piles. I aquells menús que ens feien les intendentess Teresa Puerta, Pilar Pascual... i el despertar sense mandra i disposades a tot, i el dia de la Promesa, tan important... i tantes coses!

També totes elles, les nostres caps, ens anaven inculcant la tolerància, l'esperit de superació, les ganes de viure i de compartir i de lluitar per aconseguir un món millor i més just, la capacitat de superar obstacles, d'ajudar-nos i estimar-nos... Tot això i molt més, ho feien amb molta il·lusió i convicció.

Això ens va permetre més tard a nosaltres, ja caps, de fer el mateix i intentar transmetre-ho a les més joves de la mateixa manera.

Va ser un temps molt feliç de rebre i donar com ha estat sempre, com ha passat també en les nostres famílies amb els avis, pares i fills i a l'escola i com passa

en el dia a dia amb els nostres amics, veïns... Va ser una gran lliçó.

Més tard, la vida ens ha portat a tots i totes per diferents camins, alegries i penes, rialles i plors, il·lusions i decepcions...

ons..., però sempre ens queda l'esperit del Cau.

A totes elles, moltes gràcies!

Xon i Ita Petitbò i Antúnez

INFANTS I CONSCIÈNCIA

Ouan els infants són petits, ja des del seu naixement, es van assentant les bases per a la construcció de la seva consciència personal. La consciència és allò que tothom posseeix pel sol fet d'existir i que conté les eines personals per a mesurar, analitzar i entendre tot el que existeix, la realitat i tot el que imaginem, somniem i desitgem, incloent-hi un mateix.

Sempre s'ha dit, metafòricament, com si la consciència tingués una veu que se'ns adreça a cau d'orella, «la veu de la consciència». Certament, davant moltes accions que fem voluntàriament, o que ens obliguen a fer, la nostra consciència ens dóna la «seva» opinió en forma d'una idea o, sobretot, d'una emoció. •

En l'evolució d'un ésser humà la consciència personal es va construint progressivament i, si bé algunes persones aconsegueixen un nivell profund de coneixement sobre un mateix i sobre la seva consciència, d'altres acaben els seus dies sense haver entès res sobre la xarxa d'emocions, idees i motivacions que han configurat la seva vida.

En aquest desenvolupament progressiu és essencial el paper dels adults, especialment dels pares. Quan la consciència és com buida i encara no pot exercir, són els pares els qui ocupen el seu lloc. És així que posar límits, donar satisfacció, reconèixer, aprovar o retreure, estimar o maltractar, motivar i estimular, encoratjar o esporuguir, tenir paciència o perdre els estreps, protegir o deixar a la intempèrie, entre moltíssimes més, no

són pas accions sense transcendència. Tot això, per a bé i per a mal, acaba construint les eines personals amb les quals critiquem —mesurem, analitzem i entenem— tot el que existeix.

Així, per exemple, són normals i molt freqüents, en els infants, els errors en els seus aprenentatges —tant intel·lectuals com acadèmics, tant comportamentals com en les relacions personals—; si la resposta davant els errors de l'infant per part de l'adult que l'acompanya en aquests aprenentatges és repressiva i exclusivament crítica, l'infant construirà en la seva consciència l'opinió que tots els assaigs que realitza per progressar personalment no són mai satisfactoris ni suficients, i la seva consciència li sobreposarà aquest missatge negatiu damunt els probables progressos del seu desenvolupament: sempre se sentirà frustrat i sentirà que el seu esforç és insuficient.

Els especialistes semblen concloure que la franja que va dels 0 als 3 anys és molt important per a aquest desenvolupament i fan parar atenció en la importància dels estímuls educatius que reben en aquest període de la vida. Entre altres coses es deu al fet que la construcció del grau d'autoestima i del coneixement dels límits, la construcció de la motivació endògena i de la tolerància a la frustració, la construcció del grau d'obertura a la realitat i dels paràmetres per a comprendre-la, etcètera, s'edifiquen damunt les bases de la vida pròpia de la infantesa.

Val a dir que no hi ha res absolutament definitiu, però el camí a recórrer en molts

casos per a reconstruir els paràmetres de la consciència personal en la vida adulta és extremadament difícil. Aquesta és precisament la tasca dels terapeutes en totes les seves varietats i orientacions, i fins i tot és la tasca de molts autotractaments de relaxació, concentració, sanació, i de les mateixes religions.

Els pares, per tant, en quant posseïdors del vincle més intens amb els infants, som importants en aquest acompanyament. No hi ha mai dues consciències personals iguals. Mai no hi haurà, per tant, dues visions i vivències idèntiques de la realitat, i és que la realitat no existeix per a nosaltres tal com és. Sempre passa pel filtre de la nostra consciència personal. Per això es donen tantes reaccions, idees i emocions diferents, davant les mateixes situacions.

La tasca dels pares, doncs, en quant «veu de la consciència» per als nostres infants, és la de no deixar a l'atzar el creixement i els canvis dels nostres fills. No podem ser neutres, perquè és impossible. No fer res, ja és una opció que té les seves conseqüències. Persones porugues, persones insatisfetes, persones frustrades, persones que no es valoren... o persones valentes, persones amb projectes, persones felices, persones que creuen en les seves possibilitats... són fruit de tot allò que s'ha edificat en la seva consciència personal.

Xavier PADRISSA I SINGLA
(xavier.padrissa@gmail.com)
Psicopedagog de l'Escolania
de Montserrat

BIBLIOTECA DE MOIA

DOCUMENTAL. - El divendres dia 16 de maig a les vuit del vespre vam tenir la presentació i projecció del documental *Amb qui parlo*, de la moianesa Lluna Antúnez Ruano. Després hi hagué una xerrada-debat amb la jove directora. Malgrat el fort ruixat que va caure poc abans de l'acte, un bon nombre de persones va venir a la biblioteca i aplaudí la iniciativa intimista i arriscada de l'autora.

Moment de la presentació de *Contes verticals*

EXPOSICIÓ. - Del 23 de maig al 8 de juny hem tingut l'exposició fotogràfica «Esclat de colors: el món de les papallones», acompanyada d'un joc d'observació i comparació d'aquests insectes mitjançant fotografies. Per al 8 de juny hi ha programada una xerrada sobre les papallones i un sorteig entre tots els participants en el joc.

«CONTES VERTICALS». - El divendres dia 30 de maig a les sis de la tarda es va fer la presentació del llibre *Contes verticals*, escrit per Alegria Julià i il·lustrat per Picanyol (i editat per Bambú, segell d'Editorial Casals, Barcelona 2008, 94 pp; pròleg de Màrius Serra). Després d'una introducció a càrrec d'Elvira Permanyer (que, curiosament, sortia com a personatge en un altre conte de la mateixa autora, situat a Moià), Julià i Picanyol van explicar tot el procés de creació d'aquest original llibre, que permet de ser llegit de dues maneres: de dalt a baix (per obtenir-ne una lectura resumida) i d'esquerra a dreta (com els llibres en general).

LA GINESTA

El teu vestit de núvia primerenca
és un serrell de caquis i de groc:
el verd, que t'és la fulla un pic grisenca,
i l'or, que et va guarnint a poc a poc.

Pentines llum en una mar blavenca
amb dits trenats amb llàgrimes de foc,
i en cada solc, una llavor que trenca
la volta d'aquest cel massa barroc.

Segur que al teu recer hi dorm una fada
que embasta llençolets per a un nadó:
el rei de tots els gnoms de la contrada

nascut del teu perfum i el teu color.
Aquesta nit, al raig de la cascada,
cada paitida hi brodarà un petó.

Josep FÀBREGA I SELVA
(poema, entre altres,
premiat a Perpinyà, maig 2008)

L'ESTEL

La llum que porta és llum de l'establia,
és llum de Déu, és llum de naixement
que dóna al món la més gran alegria
incommovable en el meu si fulgent.

Si no sabeu per on es va al pessebre,
busqueu la meva llum, jo us hi duré,
perquè mai més l'espanti la tenebra,
a qui avui busca un caminar sincer.

El caminet estret i fet d'albada
adolla als cors la claror triomfal.
A cada pas l'Amor hi pren estada:
—Vine, Jesús, a il·luminar el Nadal.

Glòria PONS I PUIGCORBÉ
(fragment de *Les veus del pessebre*,
conjunt premiat a Perpinyà, maig 2008)

**LA MUNTANYA
DEL MARBRE S.C.P.**

Taller: Carretera de Vic, núm. 74 - **MOIÀ**
Tel. 93 820 80 96 - Fax 93 839 91 58
Tel. mòbil 608 192 380 - 629 189 292

**MARBRES - PEDRES I GRANITS
SILESTONE I COMPACSTONE**

Demani'ns pressupost!

Obert: feiners i dissabtes matí

JAUME VALLDEORIOLA, MANYÀ DEL VAPOR

Dins el gremi dels manyans, els més dinàmics destacaven en la fabricació de la maquinària tèxtil.

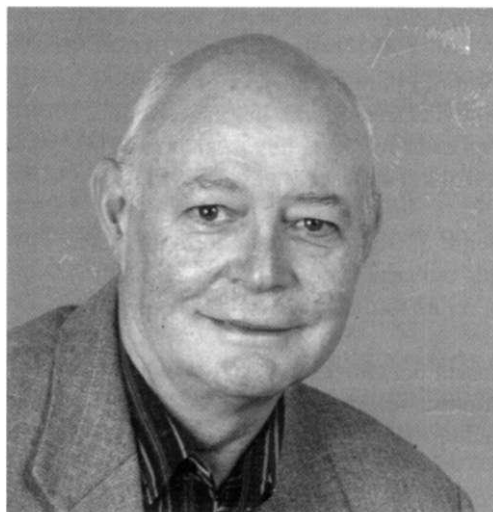
Aquest és una mica el cas del nostre entrevistat, Jaume Valldeoriola i Clara, que es pot dir que s'ha passat mitja vida ajustant, soldant, fent el manteniment perquè tot rutlli... en una de les indústries de filats i teixits més importants de la nostra vila, la fàbrica coneguda popularment com «el Vapor».

—Vau entrar a la fàbrica de ben jove, oi?

—*Jo faig els anys pel novembre i al col·legi vam plegar pel juny; llavors ja no hi vaig tornar, perquè començàvem pel setembre i... ja em van deixar anar a la fàbrica, i ajudava la meva mare a teixir de les dues de la tarda a les deu vespre. Ella hi va treballar quaranta anys. Diu que els cèntims del vestit de la primera comunió se'ls havia guanyat treballant allà.*

—Quan vau començar, quina classe de telers hi havia?

—*Mira, en aquella època cada teixidora portava quatre telers de garrot. Un dia, que jo encara no tenia catorze anys, la meva mare es va trobar malament i em va dir: «Vés a teixir i engega els telers.» Sí, sí, jo que me n'hi vaig i... al cap d'una hora, de quatre telers ja no me n'anava cap. Semblava que era molt fàcil, però, si feien una passada de més o una mica d'escarabat o qualsevol cosa, s'havia de desfer. Amb l'Anneta del Salt érem gairebé parents, perquè la meva mare s'havia casat dues vegades, ja que al seu primer home el van matar a la guerra i no havien tingut fills, i aquest home, que es deia Lluís Sors, era germà de l'Anneta. El segon home, que va ser el meu pare, era el Josep Valldeoriola, de Serramitja, teixia al meu costat i venia i m'engegava els*

Jaume Valldeoriola i Clara

meus telers i tot, o sigui que en feia anar vuit.

—La fàbrica sempre ha estat al mateix lloc, aquí a Cal Quinoré (ctra. de Barcelona), oi?

—*Sí, però ha anat canviant de nom. Primer es deia Industrial Ausetana, després Hilma, ara Hispanotex. Quan jo hi vaig entrar, ajudava molt el Sebastià Montsech i el Ramon Forcada, que eren els contramestres; jo ja els ajudava a posar peces als telers. El dia que vaig fer catorze anys hi vaig entrar, era l'any 1956, i el dia abans de fer seixanta-cinc anys va ser l'últim dia que hi vaig treballar. Vol dir que... cinquanta-un anys. Aquella vegada que els Viladomiu van tancar, vaig anar una temporada a cal Grau, potser mig any o així; però, llavors que van obrir aquests altres, ja em van tornar a agafar. En aquella època, a la fàbrica hi havia setanta-sis telers. Entrant al cantó esquerre n'hi havia dos d'estrets i dos d'amples, i a l'altre cantó tres parts de telers més estrets i una part d'amples.*

A la mateixa sala també hi havia l'ordidor, on es feien les peces i els plegadors; allí també hi treballaven les nuadores, les que feien bitlles i les que feien rodets. Es treballava molt el cotó.

—Tot i que vau començar essent un treballador fabril, ja us vau anar decantant cap a la part més mecànica, oi?

—Sí. Em van posar a baix d'aprenent de manyà amb el Jaume Farràs. El Farràs feia el torn de la tarda i al matí hi havia el Joan Ferrer del carrer del Salt. Jo era l'aprenent de la tarda i el Francisco Parareda era l'aprenent del matí. Quan va marxar el Farràs em van dir: «iAra te'n cuidaràs tu, de fer de manyà?» Jo els vaig dir que sí i mira... em vaig quedar allà com si fos a casa meva. Els manyans ens cuidàvem del bon funcionament de l'ordidor, les màquines de bitlles, les de rodets i la de trescanar. Els contramestres s'ocupaven només dels telers. Jo també havia anat molt a Manresa a buscar recanvis.

—Aquests primers telers, quines pegues tenien?

—Mira, els contramestres ens deien: «Tinc un teler que hi haurem d'allargar

l'ungla de la picada.» Llavors ells la treien, ens la baixaven i nosaltres hi posàvem una vareta d'aquestes de soldar ferro colat, l'omplíem, la llimàvem ben llimada i l'anàvem ajustant i, quan la teníem a punt, ja tornava a anar. Tot ens ho reparàvem nosaltres. Hi havia moltes avaries, perquè es trencaven cigonyals; en els arbres que feien anar les picades per a fer anar la llançadora també hi havia avaries, s'havien de soldar i adreçar i llimar i... portaven molta feina. Amb els cigonyals, a vegades soldàvem un tros nou amb un de vell i ja tornaven a tirar; però, si es trencava pel colze, era més difícil de soldar.

—IFéler! gaire soroll, aquests telers?

—Sí, molt.

—Us molestava?

—No. Un cop hi estàs acostumat, no. Ara és obligat portar taps a les orelles, però jo no n'havia portats mai. De fet, el Valentí Burdó, el Ramon Forcada, el Sebastià Montsech, tampoc no n'havien portats mai. Ara cal protegir-se, perquè es veu que molta gent s'havia tornat sorda. Els telers fan molt més soroll quan

L'entrevistat, amb la seva mare, davant un teler de garrot (any 1952)

n'hi ha tres o quatre d'engegats que no pas quan van tots. Quan van tots, el soroll és més compassat i pots enraonar de manera normal.

—Quin horari fèieu quan va començar?

—Ui! Quan vam començar... jo havia fet gairebé sempre el torn de la tarda; fèiem de les dues fins a un quart i cinc d'onze. Mitja hora per a sopar entremig. I al cap d'uns anys vam fer de les dues a les deu i deu. Llavors només paràvem vint minuts per a sopar. Però, és clar, fins al dissabte. El dissabte plegàvem a un quart i cinc d'onze del vespre.

—Ara, com s'escandalitzarien la gent!

—Mare de Déu! Però llavors nosaltres estàvem contents. En aquella època feies les vuit hores allà i després miraves si trobaves un altre lloc per a fer hores, perquè, si feies d'aprenent i et donaven només cent cinc pessetes, havies de mirar d'anar a fer hores en un altre lloc per poder ajudar a casa. És clar que llavors el cine em sembla que valia sis pessetes.

—Hi havia bona relació amb els companys de feina?

—Llavors, molta. Recordo que per Setmana Santa l'amo pagava a tots els homes un blandó per estrenar per a anar a processó. Feien marxar dues o tres dones a netejar el misteri dels teixidors («l'estiracordetes»). Ens en cuidàvem tots els del gremi: Cal Comadran, les Faixes, la Central, Cal Sebastià Alberch i nosaltres.

—Què es teixia a la vostra fàbrica?

—Estovalles, sarja per a pantalons, draps de cuina...

—I, si tot funcionava, què fèieu els manyans?

—Oh! Llavors fèiem peces de recanvi, per prevenir possibles fallades. Agafàvem alumini, el fon fem i havíem fet uns motlles (no sé si tu hauràs vist aquells telers d'abans) que, quan passava la trama, hi havia com una forquilla que cada cop s'aixecava; la trama la feia aixecar. Allò

pesava molt poc; tenia tres pius. Quan no passava la trama, no s'aixecava i llavors parava el teler. Això també es feia molt malbé i últimament, en comptes de comprar-ho, ens ho fèiem nosaltres. El que es trencava molt eren les llançadores, que, quan s'hi ficava la bitlla, perquè no sortís, portava una molla que també es trencava molt sovint, i allà a la fornàl agafàvem ferro d'acer i l'aixafàvem a l'enclosa perquè havia de fer una mica de punt rodó. Anàvem picant allà, fèiem aquella vareta i també en teníem bastantes de recanvi, perquè, quan els contramestres baixaven amb la trencada, ja els en donàvem una altra.

En Jaume parla pausadament, però no ha de rumiar gaire per a explicar un tema que domina a la perfecció. Amb aquella bonhomia que el caracteritza m'explica que els contramestres eren els qui arreglaven els telers, i que, quan a una teixidora no li anava bé el teler, perquè se li havia fet una trencada, eren els primers a qui avisaven.

—Suposo que durant tots aquests anys heu viscut força canvis de telers, entre altres coses perquè competir implica mecanitzar, oi?

—Sí, arriba*-un dia que els Viladomiu fan aquesta altra fàbrica nova a tocar de la torre del Recolons. Era pels volts de l'any seixanta. El canvi va ser important, perquè allà, de teler vell, gairebé ja no n'hi van posar cap. Tota la gent de dalt van baixar cap a baix, menys nosaltres, perquè la manyeria encara ara és al mateix lloc. Aleshores ja van posar telers automàtics Routier, que eren dels més bons que hi havia, i també van posar-hi una encoladora nova, un ordidor nou... fins que va arribar la crisi del setanta i es van endur totes les màquines més bones. Llavors ens van dir que, si volíem anar a treballar a Viladomiu (Berguedà), podíem fer-ho. Però ens havíem de buscar pis allà dalt. El gran avantatge que vam tenir va ser que, com que aquí a Moià va ser la primera fàbrica que va tancar, tothom va

Treballadors de la fàbrica del Vapor (1957)

trobar feina de seguida; i cap allà dalt no hi va anar ningú. Potser, si ens haguessin donat el pis, hi hauríem anat; però, com que no va ser així, ens va fer una mena de cosa i no hi va anar ningú.

— I vós, un cop tanca la fàbrica...?

— Sí, com ja he dit, vaig a cal Grau. Hi vaig treballar mig any. En aquells moments hi havia el tiet Miquel, el Lluís Serracarbassa, el Josep Grau del carrer de la Tosca, el Josep Galobart, el Manel Arisa, el Josep Forcada de cal Carner, l'Agustí, el seu pare... Fèiem estufes de llenya. Llavors també em van fer anar a treballar a Monistrol de Calders, a cal Marxants, que hi vam fer un hivernacle molt gran.

— Llavors la fàbrica torna a engegar. Amb els mateixos Viladomiu?

— No, no. Els amos eren dos jueus i un català. Els Viladomiu al final també van haver de tancar. Vol dir que, si haguéssim anat a treballar cap aquí dalt al Berguedà, no ens hauria sortit bé.

— I el tèxtil torna a revifar?

— Sí, sí. Ells sempre van tenir molta feina. No fèiem més que llençols, tot sintètic. Des que ho van agafar aquesta gent, ui! Si un teler es parava, calia córrer a tornar-lo a engegar de seguida. Has de comptar una cosa: en època dels Viladomiu hi havia de director el senyor Escòlies i, quan s'acabava una peça d'un teler, amb gasoil el feia netejar i, si haviem d'estar-hi cinc hores, sis hores o set hores, les hi estàvem. Ja hi havia uns que es cuidaven de netejar el teler. Si ell se'l mirava i li semblava que no estava net, els el feia tornar a netejar. Si s'havia trencat alguna peça que nosaltres haviem hagut de soldar, volia que la tornéssim a llimar fins que no es notés res, feia pintar-la i, si el teler estava parat, doncs parat. Van arribar aquests altres i... res!, si no es pinta, ja la pintarem un altre dia. De netejar-lo, res!, vinga!, els telers han de produir. Nosaltres vivim del metre; doncs metres aquí! I sempre més ha estat així. Una vegada portaven telers i de director hi

havia el senyor Senillas, que deia: «Si quan pugem telers cap aquí amb el camió poguéssim endollar un fil que mentre el portem anés fent metres, ens aniria de primera.» Un cop aquí els posàvem allà i tornar a engegar, eh!

—I els telers d'ara, ja deuen ser una altra cosa, oi?

—/ tant! Són amb aire, sense llançadora. Ara n'hi ha 130. L'aire ha suplert la llançadora. També hi ha molts telers amb cintes que es troben al mig, agafen la trama i se l'emporten. Abans els telers amb llançadora anaven a cent i escaig de passades per minut, i ara, amb aire, van a cinc-centes, sis-centes i set-centes passades. Abans posaves un plegador petit i trigava un mes a acabar-se, i ara en poses un que fa un metre d'alçada i potser s'acaba en una setmana. Abans les dones en portaven quatre i ara una dona sola en porta una vintena. Quan es posen telers nous, vénen els de la casa que els fan a engegar-los. Ensenyen el funcionament als contramestres. Ara gairebé ja no s'arregla res; es van canviant peces. Ara un teler d'aquests és gairebé com un cotxe: de tant en tant canviar l'oli quan fa tantes hores que va... El fet de posar telers moderns va comportar que sota la fàbrica s'hi hagués de posar humitat perquè els telers anessin més bé, també calefacció amb una caldera que la feia anar... Si hi ha la humitat i l'escalfor adequades, el rendiment és molt gran. També s'han fet moltes obres i nosaltres, els manyans, sempre hem tingut feina. Aquests telers d'aire necessiten uns compressors; ara n'hi ha set, alguns són de 250 cavalls i això ja et porta molta feina, perquè cada ics hores has de canviar l'oli, mirar tots aquests condicionaments; si et falla una bomba de l'aigua, etc. Tot ha canviat molt; ara hi ha cinc torns.

—Quins són?

—De les sis del matí a les dues de la tarda el primer; de les dues de la tarda a les deu del vespre el segon; de les deu del vespre a les sis del matí el tercer; de

les sis del matí les sis de la tarda dissabtes i diumenges el quart, i de sis de la tarda de diumenge a sis del matí de dilluns el cinquè. Ara no es para mai. Bé, tancàvem per les vacances i per Nadal.

—Vós havíeu treballat mai de nit?

—Jo, de nit, havia treballat alguna vegada perquè hi havia hagut alguna avaria, però habitualment no. Ara bé, si em trucaven, hi baixava a l'hora que fos, tant si era a la nit, com dissabte o com diumenge. Ara, si un dia necessitava plegar abans, també m'ho deixaven fer. Jo hi estava molt bé. Últimament feia el torn central, de vuit del matí a vuit del vespre, i ens donaven dues hores per a dinar.

En Jaume m'explica que abans feien molts llençols; en canvi, ara confeccionen peces de roba molt boniques amb dibuixos escaients. Aquesta roba val molts cèntims, s'han hagut d'espavilar i fan coses de categoria.

—Com està actualment el ram tèxtil?

—Home, si mires aquí a Moià, pensa que només han quedat ells, i als voltants també hi ha poca gent que s'hi dediqui.

—I aquesta fàbrica nova que han fet a la zona industrial de la Bòvila?

—Allò és tag sols un magatzem; el van treure de Barcelona i Than traslladat aquí. Porta un altre nom, però els amos són els mateixos. Ara hi han portat la màquina amb què feien edredons.

—Actualment, quanta gent hi treballa, a la fàbrica?

—Unes cent persones. N'hi ha que pugen de la fàbrica de Barcelona.

—Us prova la jubilació?

—Sí, bé, bé. Ara formo part de la junta de THospital-Residència. A la fàbrica, però, encara hi vaig a treure el cap de tant en tant. A casa les poques discussions que hem tingut amb la dona eren per la fàbrica, perquè per a mi sempre era primer la fàbrica que casa. L'amo em va dir: «Sempre que vulgui, pot venir i, si té algun problema, només ha de fer que dir-ho, perquè hem estat molt contents de vostè.»

En Jaume té un germà més petit que es diu Josep Maria i que viu a Igualada. El nostre entrevistat, però, és casat amb Anna Castano —es van conèixer a la fàbrica— i tenen dos fills: el Jaume, de la meua edat, i el Josep Antoni. Són avis de dues nenes: l'Aina i la Clara.

—Ja, per acabar, Jaume, ens podríeu explicar algun fet curiós de la feina?

—*Durant el primer any que jo hi treballava, pel sant del director, que es deia Josep, tots els homes l'anaven a felicitar i el més jove li*

havia de dir un vers i, és clar, em va tocar a mi. I aquell home va estar molt content. L'encarregat llavors era el Pere Soler de ca la Isabel, que ara viu a Valls, i recordo que em va dir: «Aprèn-te aquest vers (que era de poques ratlles), i no facis res més, encara que t'hi hagis d'estar quinze dies, eh!» Llavors va dir al Farràs: «Que ningú l'empipi per a res, però que s'apregui el vers de dalt a baix.» Me'l vaig aprendre, el vaig recitar al davant del senyor Josep i tot va anar molt bé.

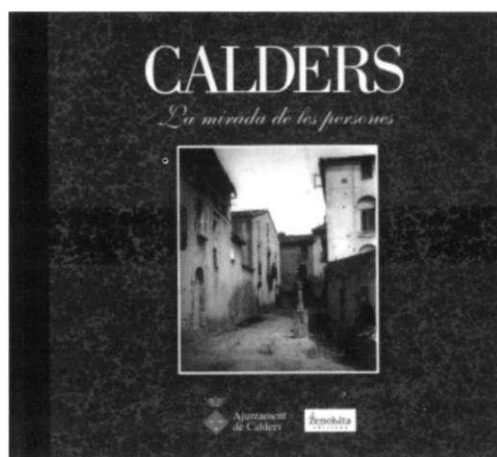
Joan RIERA

PUBLICACIONS

En aquesta secció donem compte de publicacions relacionades amb Moia o el Moianès o bé d'informació publicada sobre la nostra vila i rodalia i la seva gent. Distingim tres apartats: llibres, revistes i diaris.

Llibres

En l'apartat de llibres, aquesta vegada donem compte que ha sortit *Calders. La mirada de les persones*, llibre promogut per l'ajuntament calderí, amb la col·laboració de diversos autors, i editat per Zenobita (Manresa 2007). Forma part de la col·lecció «La mirada de les persones i dels fotògrafs» i fa un repàs de la manera de viure de la gent del municipi de Calders,

amb un cop d'ull a la seva història a través de les imatges. El llibre (que té 140 pàgines i més de 400 imatges) es va presentar, a Calders mateix, durant un acte cultural tingut el diumenge dia 20 d'abril.

Revistes

En l'apartat de revistes i començant per les editades a Moia o rodalia, hem vist:

—el número 117 (I trimestre 2008) de «Palestra», portaveu de l'esport moianès, amb 16 pp. d'informació esportiva;

—els números 2 (abril 2008) i 3 (maig 2008) de «Veí Natural», publicació mensual gratuïta que sembla editada a Moia (però no consta explícitament) i dirigida per M.A. Martínez. Conté 32 pàgines de publicitat i altre material;

—el número 17 (abril 2008) de «Rusc Avets», butlletí de l'Associació Rusc i Avets (Tordera i Moia), amb 16 pp. sobre aquesta entitat benèfica; simultàniament, la mateixa associació ha difós un número especial del seu butlletí amb la «Memòria 2007», també amb 16 pp.;

—el número 4 (maig 2008) de «Les Notícies del Museu», butlletí informatiu del Museu de Moia, les Coves del Toll i l'Arxiu Històric de Moia, amb 4 pp. monogràfiques sobre la construcció del Parc Prehistòric del Toll;

—el número 6 (1 de maig 2008) de «Moià +. Regidories», suplement del butlletí municipal, dedicat, aquest cop, a les regidories de Seguretat i Via Pública, que ostenta Lluís Gómez, amb 4 pp.; també el número 7 (15 de maig 2008), dedicat a Hisenda i Règim Interior i alhora a Salut Pública i Consum, regidories gestionades per Àngel Cabeza, amb 4 pp.;

—el número 31 (maig 2008) de «El Butlletí» del grup municipal MAP-ERC, amb 6 pp.;

—el número 94 (maig-juny 2008) de «Tretze Veus», butlletí del Servei de Catequesi de l'Arxiprestat del Moianès, amb 4 pp.

Passant a les revistes editades a fora, hem vist:

—el número 1099 (maig 2008) de «Cavall Fort», amb l'article *La mel abans que el sucre*, signat per M. Àngels Petit i Mendizàbal, i les habituals col·laboracions del ninotaire moianès Picanyol;

—el número de maig-juny 2008 de «Planter», al servei de la pastoral vocacional del bisbat de Vic, que publica un elogiós comentari sobre el muntatge «Entre llums», de Salvador Garcia, Glòria Pons i Jordi Torras, com també una crònica signada per l'esmentada catequista moianesa Glòria Pons.

Diaris

Passant als diaris, hem trobat les següents notícies (que donem per ordre cronològic i, si no diem res, es tracta del

diari manresà «Regió 7») d'interès per a Moià i rodalia i la seva gent:

—6-5-2008: «Calders presenta la renovació de la pàgina d'internet d'informació local». «Les abelles em van ensenyar a ser apicultor», breu entrevista a Josep Picanol, abellaire de Moià, dins la secció «Gent de casa». La «meteoimatge» és l'aqüeducte de Passareu, fotografia tramesa a la redacció per Núria Mas Corts.

—9-5-2008 («El 9 Nou»): «Restauen un llibre amb el contracte de construcció de la Porxada. Els treballs garanteixen la conservació del volum, un dels més importants de l'Arxiu Municipal de Granollers. Les tintes ferruginoses degradaven el paper fins a perforar-lo», reportatge en què és esmentada i fotografiada la restauradora, Clara Alibés, de Moià.

—10-5-2008: «Un camioner ferit de gravetat en una col·lisió entre dos camions a Calders».

—14-5-2008: la «meteoimatge» és una llisona (serp) a la rodalia de Moià, foto enviada a la redacció per Agustina Martínez Paixau.

—16-5-2008: la «meteoimatge» és un jardí de Moià, fotografia tramesa a la redacció per Carles Illa Casanova.

—19-5-2008: «Futbol, Segona Territorial: El Moià s'acomiada de la seva afició guanyant la Balconada».

—20-5-2008: «La cuina tradicional no es pot fer de pressa», breu entrevista a Dani, Maties, Marta i David Carrillo, responsables del restaurant L'Hostal de

CLINICA DENTAL

Dr. Marc Pujol Comajoan
ODONTOLOGIA GENERAL-URGÈNCIES
ORTODÒNCIA-IMPLANTS

Plaça Major, 10, 3r. 2a. Tel. 93 830 06 98 08180 MOIÀ

Castellterçol, dins la secció «Gent de casa». La «meteoimatge» és un prat d'orquídies de la rodalia de Moià, foto enviada a la redacció per Núria Mas Corts.

—24-5-2008: «Un drac manresà per a La Fura dels Baus. Foneria Ubach fa una gran estructura per a l'òpera que s'estrenarà al Palau de les Arts de València». «Castellterçol acollirà més de 350 puntaires».

—26-5-2008: «A causa de la pluja es va produir una esllavissada a la zona de les obres del nou CAP de Moià». La «meteoimatge» és un niu de moixons, pels volts de Moià, fotografia tramesa a la redacció per Agustina Martínez Paixau.

—27-5-2008: «Calders inaugura amb teatre la remodelació de la plaça Major. El cost total de les obres, que han tallat la circulació durant mig any, és superior a 400.000 euros».

-29-5-2008: «L'aigua torna a l'interior de les coves del Toll de Moià després de quatre anys d'estar seques». La «meteoimatge» és un jardí de Castellterçol, foto enviada a la redacció per Joan Capdevila.

-30-5-2008: «El Consorci del Moianès aposta per millorar el nivell de vida els habitants». La «meteoimatge» és una papallona damunt una flor, a la rodalia de Moià, fotografia tramesa a la redacció per Núria Mas Corts.

-30-5-2008 («La Vanguardia»): «Romànic al Moianès. Els monestirs i les ermites de Santa Maria d'Oló i l'Estany», reportatge de 3 pp. dins el suplement setmanal «Què fem», que inclou també una pàgina, dins la secció «Hotels», dedicada a la casa rural moianesa de les Humbertes.

-31-5-2008: «Uns 80 voluntaris d'ADF es troben avui a Calders». «L'Estany organitza una festa per retre homenatge a les dones del municipi». «El laboratori de l'art contemporani. El recuperat Forn de la Calç de Calders obre les portes per oferir un espai de creació als artistes. Escultura, poesia visual i imatge, avui en l'obertura».

-2-6-2008: «Castellterçol convoca prop de tres-centes puntaires». «L'espai de creació d'artistes del Forn de la Calç obre les portes i crea expectació».

Escorxador Comarcal del Moianès

Zona Industrial
Avda. del Prat, s/n
08180 MOIÀ

Tel. / Fax 93 820 80 84
Mòbil 608 44 21 87
Partic. 93 830 09 20

PÀGINES DE L'INSTITUT

CONCURS DE CULTURA CLÀSSICA

Fa poc vam tenir una jornada molt bonica, a l'institut. Es va escaure en dis-sabte i per això molts no en deveu tenir coneixement. El dia 24 de maig vam celebrar per primer cop el Concurs de Cultura Clàssica organitzat per una entitat de Conca (*Segobriga*, en llatí).

Es tracta d'un concurs de preguntes sobre el món clàssic en tots els seus àmbits i s'organitza en blocs temàtics: història de Grècia, història de Roma, mitologia, arquitectura, etimologies, llatínismes, escultura, etc. El concurs va adreçat als alumnes de tercer d'ESO, atès que actualment és en aquest nivell

on s'imparteix un crèdit de Cultura Clàssica.

Aprofitant que coneixia molt bé els alumnes que feien tercer, els vaig proposar d'inscriure'ns-hi i ells de seguida s'hi van engrescar. I no és pas estrany, si tenim en compte que el primer premi és realment engrescador: un viatge pagat a Grècia.

Així, doncs, el dia 24 al matí vam quedar amb uns quants nois valents a l'institut, el reglament del concurs tan sols permet d'inscriure-hi un equip de sis alumnes, més alguns suplents, i va ser amb ells amb qui ens vam trobar. De tota manera, he d'agrair la col·laboració dels altres alumnes del crèdit, molts dels

Els concursants de l'IES Moianès

Tota la colla aplegada a Moià

quals, si no fossin tan modestos, haurien pogut formar part d'aquest equip amb moltes garanties.

El concurs començava a les dotze en punt, però a les deu ja estàvem tancats en una aula repassant. Al cap d'una estona va arribar un altre grup de concursants, procedents de l'IES Josep Pla de Barcelona. La professora Montserrat Galbany va tenir la gentilesa de venir en dissabte per tal de vigilar la prova i exercir de col·laboradora imparcial.

Els alumnes van respondre el qüestionari i, en acabar, ens vam fer unes fotografies amb l'altre equip, que venia acompanyat de la seva professora i de dos

pares. Els va agradar molt l'experiència, igual que a nosaltres, i ens ho vam passar realment bé. Ens vam desitjar sort mútuament i a reveure'ns a Conca en el lliurament de premis.

Havent-nos acomiadat, vam decidir de celebrar-ho amb un petit pisolabis. No sé pas com anirà, però ens morim de ganes d'anar a Conca (i a Grècia!). Pot ser memorable!

Agraeixo de tot cor la implicació d'aquests alumnes, perquè entre tots hem fet possible quelcom inoblidable.

Joan Fontcuberta i Famadas,
professor de Clàssiques

Odontologia conservadora i estètica

Endodòncia i pròtesis

Odontopediatria

Ortodòncia

Cirurgia

Implants

Visites diàries de
dilluns a dissabte

CLÍNICA DENTAL ANFRUNS

Dr. Lluís M. Anfruns i Serra / Metge - Estomatòleg

Av. de la Vila, 3-5 - 08180 Moià - Tel. 93 820 81 28

CAMPA NADES

ELS TEUS SENTITS PORTEN EL COTXE

Qui circula rabent com si a la carretera es fes un rali, imagina que amb el gas a fons es fa l'amo d'aquest món i no pensa que pot arribar ben planxat a l'altre davant la cara empipada de sant Pere, sorrut d'haver d'anar tan sovint a obrir la porta a conductors que, si tenen carnet, els manca seny. El pessigolleig de les formigues de la velocitat puja al cap més que el xampany.

Quan érem infants, anàvem als parcs d'atraccions de les festes majors, on tot rodava, donant voltes i més voltes, eixordats pels altaveus. Ja de petits sentíem l'atractiu de la velocitat. Avui impera la bogeria de córrer agafats al volant de l'automòbil. Els teus sentits són els del cotxe. La velocitat ens xucla com l'imant el ferro. També, actualment, l'home es llança per sobre l'aigua blava del mar, endut per una llanxa de motor que corre com una esperitada.

En fi, amics, si algú no vol fer cas d'aquesta nota meua com si fos el vermell d'un semàfor, que, almenys, quan conduïxi, el mogui a fer retrocedir l'accelerador aquell prec tan emotiu de les persones que l'estimen i li diuen: «Pare, no corris; fill, no corris. T'esperem.»

JOHN LENNON I LES SEVES CANÇONS

Tinc la lletra de totes les cançons que va escriure John Lennon, que no era pas escriptor creatiu. Les seves cançons són literatura pop, sempre pobra. A vegades, per tal d'inspirar-se, prenia substàncies. Sort n'hi ha que la música és el mitjà més potent per a difondre qualsevol missatge.

Els quatre Beatles de Liverpool provenien d'ambients obrers, proletaris. El missatge, per a la joventut, era alliberar-se de la fàbrica i passar a una altra classe social.

Molts recorden que els Beatles revolucionaren els costums, foren portadors d'una nova manera de vestir (aparentment des preocupada) i posaren de moda la cabelle-

ra. Però, com escriu Alain Dister, no eren gitanos i, si volien semblar-ho, era evident que eren en tot cas «gitanos de luxe». Sia com sia, els Beatles, partint de la base rítmica del *rock*, s'imposaren, crearen un ambient. Tant és així que veig en un «dominical» un titular que diu: «Liverpool, las calles del ritmo». Convida el jovent del món a resseguir els llocs on visqueren els Beatles. Molts dels llocs que els cantants freqüentaren ja no existeixen. Fa la impressió que la premsa es proposa de fer que, després de pelegrinar a Lurdes, es facin peregrinacions a Liverpool, ara ciutat moderna i sentimental. A Matthew Street, veiem en el diari, una noia mexicana es llança als braços d'una estàtua de Lennon i el petoneja.

En la revista especialitzada «Rolling Stone» hi apareix Lennon fumant marihuana i escrivint cançons, on de manera dissimulada ets convidat al viatge dels al·lucinògens.

Mn. Pere CAMPÀS BONAY

LA PLUJA

••• I cel lluent s'ha embotornat, s'ha fet gris i proper, s'ha omplert de ••• molsa i plou. Les teulades són netes, lluents i fan regalims sobre les voreres. Les rases canten i fan saltirons; les rieres han sadollat els tolls i es belluguen entre les pedres com serpents; després han abraçat riberes i canyars.

La terra és un fangueig. La gent s'encaua a casa. Quan surten, estenen la seva protecció i, de la finestra estant, semblen bolets de coloraines.

Mentrestant, els arbres endinsen les arrels, eixamplen les fulles i abracen els seus petits fruits amb tendresa de mare. El bosc s'espesseix de brols i de bardisses. L'aigua rega la vida i el seu impuls esclata arreu. El riu ha inflat el pit i, allargassant els braços, acarona les riberes.

Arreu plana el silenci. Al carrer no hi ha jocs ni quitxalla. Tot sembla mort, però tot és llavor de vida. La regor assaona valls i muntanyes. Fins i tot les roques ploreu humitat. No calen sèquies[^] ni recs, ni regadores, ni creïlls per a inundar-ho tot.

El blat resta quiet, eixampla el fullam, es vesteix de verd viu i promet collita. No manca qui blasma la pluja, enyora el sol

i el tràfec al camp, però qui té seny acarona el futur, té el cor agraït i gronxa esperança.

Quan plou, es perden jornals, però es guanya collita; no hi ha tants clients, però es pot arranjar el magatzem i la botiga; minva el present, però s'aferma el futur. La pluja és una ocasió per a frenar l'activitat i prendre alè. Bé cal tancar els ulls per a veure-hi més clar.

És hora de llegir, pensar i conversar. És profitós ignorar un xic les coses i entendre més les persones. No tot és taller, camp, despatx i botiga. També tenim companys, llar i família..., i al cor de cadascú, angoixes i projectes que cal escoltar i donar-hi resposta.

Quan tot regalima és una bona ocasió per a buidar el pap i esboirar deliris i temences. Els jorns de pluja i el dia del Senyor són un temps oportú per a afermar els nostres lligams amb Déu i amb el proïsme.

Beneïdes pluges de llevant si assaonen també el cor de les persones. Seran garantia de flors i fruits al camp i una ocasió de comprensió i amor a cada llar.

Ignasi RIBAS I PRUNES
(«Vacarisses», juny 2004)

**CLÍNICA
PODOLÒGICA
MOIÀ**

DP. Carme Mendoza Sacra
Nº Col. Podologia 1.113 / Nº Col. Infermeria 34.996

TRACTAMENTS DE PODOLOGIA I INFERMERIA

Plaça Colom, 4, 2n, 2a
Tel. 93 820 9155 - 08180 MOIÀ

NOTICIES DE L'ESTANY

El mes de maig ha estat molt plujós i només amb quatre ullades de sol els camps s'han posat ufanosos, malgrat la calamarsada que va caure el dia 24 i que va deixar una bona catifa a la població de l'Estany.

El dia 11 d'aquest mes una bona colla d'estanyencs van anar a veure el musical *Mamma mia!*, a Barcelona, i el dia 13 del mateix mes la colla del Casal de la Gent Gran van assistir com a públic al programa «Bocamoll» de TV3 a Sant Joan Despí.

Els dies 19 i 21, a l'hotel d'entitats de l'Estany es va fer un curset de cuina integral. Pròximament n'hi haurà un altre, també promogut pel Consorci del Moianès.

Darrerament s'han fet diverses activitats al local del cine, organitzades per l'ajuntament i l'Associació Cultural i Recreativa, com ara ball o visió conjunta de programes de televisió interessants, etc.

El dia 13 va morir en Jaume Franquesa i Prat, de seixanta-sis anys (al cel sia). Donem el condol als seus familiars.

El dia 24 va néixer Pol Capdevila i Prats, fill de Ramon i d'Anna. L'enhorabona als pares.

El dia 25 va fer la primera comunió la nena Aina Casas i Gombau. La felicitem.

M. Estany ESPARÓ

Josep Ma. Ferrer i Serra
Arquitecte

Plaça St. Sebastià, 6, 1r - 7a, 08180 MOIÀ
Tel. 93 820 80 21 Fax: 93 820 76 03
e-mail: arquitectura-ferrer@coac.net

NOTICIARI

LLEURE I CULTURA

El diumenge dia 20 d'abril es va fer la «Primera Trobada de 600 a Moià», amb concentració al camp del vol del Prat, esmorzar, sortida cap a Calders, Artés, Sta. Maria d'Oló, St. Feliu de Terrassola (amb parada i visita), l'Estany i Moià (amb parada al mirador de la Creu). S'acabà amb un dinar a Montví de Baix. Els organitzadors eren Florenci i M. Mercè.

El divendres dia 9 de maig a les sis de la tarda es va fer a Can Carner una xerrada sobre «Carta de paisatge per al Moianès?», a càrrec de Pere Sala i Martí, coordinador de l'Observatori del Paisatge de Catalunya.

El dissabte dia 10 del mateix mes, a les sis de la tarda, amb motiu del Dia de la Dansa, tingué lloc a l'IES Moianès una actuació de l'Escola de Dansa Somnis, amb la col·laboració de Moià Sport.

Per al diumenge dia 11 hi havia programada una excursió matinal pel Moianès, organitzada per Rivendel, però no es pogué fer, a causa de la pluja. També se suspengué l'excursió per la serra de Busa, organitzada pel GEMI per al diumenge dia 18 del mateix mes.

El dijous dia 15 de maig la Cooperativa Agropecuària va celebrar la festa del seu patró, sant Isidre, amb una botifarrada popular a dos quarts de deu del matí, la benedicció de tractors a dos quarts de dotze i una missa solemne a la parròquia a les dotze. A les vuit del vespre, a l'Ateneu, es va fer un taller i teatre sobre «Drogo-

dependències i socioaddiccions», acte organitzat per l'associació de pares d'alumnes de l'IES Moianès.

El divendres dia 16 a dos quarts de nou del vespre, també a l'Ateneu, es desenrotllà una taula rodona sobre el tema «Què passa amb l'aigua?», amb Manel Folch (professor d'Enginyeria Ambiental a la Universitat de Girona), Ricard Tomàs (director d'explotació d'Aigües de Manresa) i Josep M. Viladrich (vocal de la Comunitat de Regants dels Canals d'Urgell), acte organitzat per Esquerra Moianès.

El dissabte dia 17, a les set de la tarda, hi hagué a l'Ateneu una sessió de cinema-debat contra l'esclavitud animal. Al mateix establiment, a dos quarts d'onze del vespre, concert de Marc Durandeu, sota el lema «Units en la diversitat».

El diumenge dia 18, les set de la tarda, tingué lloc a l'auditori de Sant Josep un concert de organitzat per Joventuts Musicals de Moià, amb l'actuació de Cristina Granera (flauta) i Yuki Matsushima (piano).

El dijous dia 22 el Punt d'Informació Juvenil va organitzar un autocar per a anar a veure la Patum de Berga.

Del 30 de maig a l'1 de juny va actuar a Moià el Circo Marton.

El dissabte dia 31 de maig a la tarda va desenrotllar-se, al pavelló poliesportiu, un campionat infantil de judo, organitzat per Club Judo Moià i Moià Sport.

El diumenge dia 1 de juny, a dos quarts de sis de la tarda, va desenvolupar-se al

✓ LAMINES IMPERMEABILITZANTS
✓ PREPARATS ASFÀLTICS
✓ MÀSTICS I PERFILS PER A JUNTS
✓ AÏLLADORS TÈRMICS I ACÚSTICS

✓ ADITUS PER A MORTERS I FORMIGONS
✓ PINTURES PER A LA CONSTRUCCIÓ
✓ PRODUCTES ANTICORROSIUS

ASFALTEX
Prestigi en Impermeabilització

Ctra. Molins de Rei a Rubí, km. 7,3 VALLDORREIX (Barcelona) ☎ 936 747 112 - Fax 935 894 393 E-mail: asfaltex@adv.es http://www.asfaltex.com

pavelló poliesportiu el I Campionat de Hip-hop Vila de Moià, organitzat per Moià Sport. El mateix dia, a les set de la tarda, es féu a l'auditori un concert de música clàssica, en què Oroitz Maiz (acordionista basc) presentà «De Bach a Piazzola», acte organitzat per Joventuts Musicals.

ACTES SOBRE LA PREHISTÒRIA

Com ja va essent tradició, per a mitjan maig es van convocar una sèrie d'actes sobre la prehistòria.

D'una banda, el VII Mercat Escolar de la Prehistòria, al parc de les Coves del Toll, els dies 6-9 de maig. Aquest mercat es pogué realitzar, amb assistència de més de mil escolars de diversos indrets.

D'altra banda, hi havia programat l'XI Mercat de la Prehistòria per al diumenge 11 de maig al parc municipal de Moià, amb una notable ampliació respecte als anys anteriors. Però aquest mercat no es pogué dur a terme, per causa del temps plujós.

Sí que es feren les activitats associades següents: dia 9, a dos quarts de nou del vespre, a Can Carner, conferència sobre

«El parc prehistòric del Toll», a càrrec de l'ajuntament i el museu; dies 9-12, la vinguda de representants de Mauer (Alemanya), població relacionada amb la nostra des de fa deu anys; dia 17 a les set de la tarda, a Can Carner, conferència sobre «Les rates-pinyades i les coves del Toll», a càrrec de Ruth G. Ràfols.

RECONeixEMENT A «LA TOSCA»

Els dies 9 i 10 de maig va celebrar-se a Valls (Alt Camp) el VII Congrés de la Premsa Comarcal i Local. Entre molts altres actes, dins el sopar de gala del dia 9 l'Associació Catalana de la Premsa Comarcal, en col·laboració amb la Fundació Lluís Carulla, va lliurar altres tants documents de reconeixement a les vint-i-dues publicacions associades que han complert més de cinquanta anys de vida. Entre aquestes hi havia LA TOSCA, revista que ja n'ha complert més de seixanta, d'anys de vida. En la fotografia de la portada d'aquest número del nostre butlletí es veu el nostre representant, Antoni Fillat, després de rebre el guardó de mans del director de la Fundació

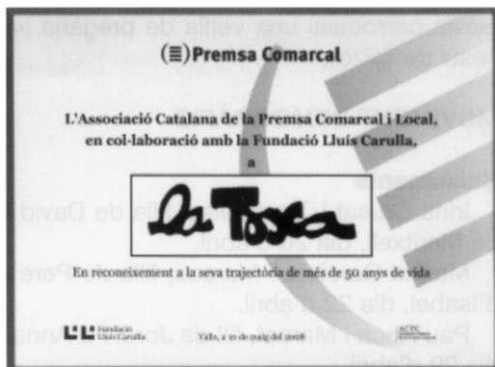
LES MILLORS SOLUCIONS
PER A LA VOSTRA CUINA

MOIÀ CUINES
Creació Disseny

CUINES PLENES DE VIDA,
AMB LES TENDÈNCIES MÉS
ACTUALS EN DECORACIÓ

DISSENY PERSONALITZAT

Ctra. de Vic, 4
08180 Moià
Tel./Fax: 93 820 84 93
moiacuines@gmail.com

El guardó rebut per La Tosca

Carulla, Carles Duarte. El sopar fou presidit pel conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Joan M. Tresserras.

FESTA DEL COMERÇ JUST

Tal com s'havia fet en anys anteriors, Moianès Solidari s'ha adherit també enguany a la Festa del Comerç Just que durant el mes de maig se celebra en diferents poblacions de Catalunya. Té com a objectiu la divulgació d'una altra forma de comerç, els productes del qual puguin assegurar una subsistència digna als productors de països del Tercer Món, tant en productes d'artesanía com, molt especialment, en el cafè i el cacau. Aquests productes alimentaris en bona part estan en mans de grans multinacionals que fan negoci amb els baixos preus que paguen als seus productors. Les cooperatives de comerç just reivindiquen un lloc en el mer-

cat per als seus productes i la festa pretén interpel·lar els consumidors per tal que tinguin un compte aquests aspectes ètics a l'hora de fer les seves compres.

Es van fer parades de venda de productes a Calders, Castellterçol i Castellcir. A Moià el dissabte dia 17 de maig es va organitzar un «café solidari» i la presentació d'Afrocat al Petit Celler (pl. del Colom). Després hi hagué una parada de productes de comerç just a la plaça Major. L'espectacle infantil «Contes cantats i dibuixats», a càrrec del grup d'animació Ai Carai, fou interromput per la pluja, però es continuaren cantant cançons a l'aixupluc.

CINQUANTENARI DE LA CORAL CASTELLTERÇOL

El diumenge dia 18 de maig al matí la Coral de Moià va participar com a convidada en una Trobada de Corals que tingué lloc a Castellterçol, dintre els actes commemoratius del cinquantè aniversari de la Coral Castellterçol.

Les corals convidades —Lo Liri de l'Ametlla del Vallès, La Violeta de Centelles, Sinera i Eirene del barri de Gràcia de Barcelona, Centre Catòlic de Sant Vicenç dels Horts i Coral de Moià— van dur a terme un concert itinerant per diferents places del poble, que tingué com a cloenda una actuació de conjunt a la plaça Vella, davant l'edifici de l'ajuntament, amb la participació també de la coral organitzadora. La trobada s'acabà amb una arrossada.

Cantada conjunta de corals a Castellterçol (18 maig)

Actualment es dóna la circumstància que tant la Coral de Moià com la Coral Castellterçol són dirigides pel mestre castellterçolenc Ferran Miró.

POESIA

En els Jocs Florals de la Ginesta d'Or d'enguany, celebrats a Perpinyà el diumenge dia 18 de maig, hi fou premiat Josep Fàbrega i Selva (resident a Calders), amb el Premi Fidel Bofill, per la seva composició «Triada de verds». També hi fou premiada Glòria Pons i Puigcorbó (de Moià), amb el Premi Araceli i Modest Sabaté a un text musicat, per la seva composició «Les veus del pessebre». L'enhorabona a ambdós poetes.

NOUS ESTABLIMENTS O SERVEIS

El dia 11 de maig es va inaugurar l'establiment Airtemar Viatges, a la ctra. de Manresa, 4, Moià, tel. 93 830 07 17, agència de viatges.

L'Associació Artística «Desperta Espurnes» ofereix, a infants de 6 a 12 anys, del 30 de juny a l'1 d'agost, a l'escola pública, tallers de pintura, teatre, malabars, percussió i manualitats. Tel. 93 820 83 56. C/e despertaespurnes@yahoo.es.

L'Escola Pia de Moià ofereix també una escola d'estiu, del 25 de juny al 31 de juliol, matins fins a les tres de la tarda, amb dinar inclòs. Per a més informació, tel. 92 830 03 48.

Els desitgem èxit.

MISCEL·LÀNIA

El dissabte dia 24 de maig, dins la missa de les vuit del vespre, el bisbe de Vic, Romà Casanova, va conferir el sagrament de la confirmació a nou adolescents de la nostra parròquia.

El dijous dia 29 del mateix mes, a les dues de la tarda, va començar a Ràdio Moià (107.8 FM) el nou programa «Tal com sona», dissenyat, preparat i realitzat per les persones amb discapacitat intel·lectual de la comunitat dels Avets. La mateixa emissora emet, cada dissabte a partir de les deu del vespre, una selecció de concerts.

El divendres dia 30 a dos quarts de deu del vespre tingué lloc al baptisteri de l'es-

glésia parroquial una vetlla de pregària «a l'estil de Taizé».

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Naixements

Irina Crusat i Terradellas, filla de David i de Meritxell, dia 20 d'abril.

Marina Garolera i Marcos, filla de Pere i d'Isabel, dia 22 d'abril.

Pau Roca i Marcet, fill de Jordi i d'Anna, dia 29 d'abril.

Joan Guiteras i Paixau, fill de Francesc i de Marta, dia 10 de maig.

Ona Forcada i Talavera, filla de Joaquim i de Carol, dia 13 de maig.

Lau Clusella i Salvans, fill de Sebastià i d'Anna, dia 13 de maig (a Centelles).

L'enhorabona als venturosos pares.

Casaments

Joan Vilardell i Forcada (natural i veí de Moià) amb Sílvia Esparó i Martín (natural i veïna de l'Estany), dia 17 de maig, al monestir de l'Estany. Felicitem els nuvis.

Defuncions

Luis Rameri Espana, de seixanta-set anys, dia 4 de maig, a Barcelona. Al cel sia. Donem el condol als seus familiars.

NOTA DE LA REDACCIÓ

Els qui vulguin donar-nos articles, notícies o altre material per al pròxim número han de fer-nos-ho arribar abans del dia 5 de juliol, en què tancarem l'edició. Demanem que hom ens informi d'esdeveniments com naixements, casaments, defuncions esdevingudes fora de Moià, finals de carrera, festes familiars, activitats d'entitats, etc. Agraïrem també que els encarregats de repartir programes per les botigues i cartelleres ens en deixin un exemplar a la nostra bústia de Can Carner (on també hom pot dipositar la correspondència adreçada a LA TOSCA). Gràcies.

Així mateix, valdria la pena que els subscriptors ens informessin dels canvis de domicili o de titularitat de la subscripció, a fi d'evitar extraviaments dels exemplars que enviem per correu.